

”Jomfruen fra Ashøje”

Af Karin Skov, Bedsted.

I år dannede Ashøje igen rammen om fyrspillet. Hermed holder ligheden med tidligere års fyrspil også op. Vi har nemlig bevæget os ind på helt ny grund, idet vi har taget et mytologisk emne op. Ikke just det nemmeste tema at arbejde med, men ikke desto mindre særdeles spændende.

Forfatteren Gunnar Iversen skriver i programmet om baggrunden for manuskriptet:

»Sjælland har Elverhøj, men Sydthy har Ashøje. Begge steder har været indhyllet i folkesagn. Men hvor det på Sjælland er en mandlig sagnskikkelse, »Elverkongen«, der har den altdominerende hovedrolle, er hovedfi-

guren i thyboernes sagn en kvinde: »Jomfruen fra Ashøje«.

Eller »hexen« som Andreas Lodahl, Hurup, kaldte hende, da han for en halv snes år siden fortalte mig om »Hexegraven« ved Ashøje – en mærkelig stendynge fremkommet ved, at man i generationer har kastet en sten på, når man gik forbi. Lodahl havde selv som barn smidt sten på »Hexegraven« – ellers ville der ske en ulykke, blev der sagt. Hvad det var for en ulykke, var allerede gået i glemmebogen i Lodahls barndom – sammen med sagnet om »Jomfruen«, som jeg senere – nysgerrig som jeg var blevet – fandt frem i Evald Tang Kristensens samlinger af danske sagn: »Under jor-

Ing og skomagerdrenge diskuterer med Inges skopige.

den ved Ashøje bor en jomfru sammen med sin lille søn, som hun sidenhen bliver gift med.«

Denne snak med Andreas Lodahl resulterede i årets fyrspil »Jomfruen fra Ashøje« – et eventyrspil. Og det er i sandhed et eventyrligt spil, hvor alt kan ske!

Spillet er bygget op omkring skomagerfamilien og to drenge, som har set en gammel dame, der mest af alt lignede en heks. For at få svar på, hvem hun er, går de til skomageren, som så fortæller, hvad han har hørt. Imens han på mesterlig vis fortæller, af og til afbrudt af konen, der ikke synes om, at han fylder drengene med gamle løgnehistorier, bliver fortællingen til virkelighed for øjnene af publikum.

I »Jomfruen fra Ashøje« er et af temaerne kampen mellem det gode og det onde, kampen mellem Fåvre som den onde, kolde fimbulvinter og Vølven som den gode, varme søndenvind.

Fåvre er blevet spået, at hans barnebarn skal blive hans død, og for at undgå det spærrer han sin datter Inge inde i et tårn, et fængsel. Wujen, Fåvres søn, går til kamp mod sin far for at befri sin søster. Wujen må bruge list, trylleri og snarådighed for at nå sit mål. Han forsøger således at trænge ind i tårnet til hende ved at komme i forskellige forklædninger. Til slut lykkes det, og senere føder Inge to sønner. Den ene forsvinder i søen, mens den anden bliver stjålet af Inges bror Wujen. Mange år senere bliver Inge gift først med den ene af sin sønner og senere med den anden.

Efter mange anstrengelser lykkes det at slå Fåvre ihjel, og det lykkes også for Vølven at få skabt årets ring, årstidernes skiften. Iskuespillet er årstidene personliggjort i Inges to sønner, som skiftes til at være på banen.

Spændende er det at opleve dette fantastiske eventyr med dets »umulige« familierelationer, men interessant er det også at høre forklaringer på nogle af egnens stednavne i Thy, Lodahl, Ingesbjerg, Madstedborg og Arbjerg.

Efter at have set stykket kan ingen være i tvivl om nødvendigheden af at kaste en sten på »Hexegraven«. For hvem vil være skyld i at vinter ikke efterfølges af sommer? At året går i stå?

Stykkets instruktør var Poul Brandt, som på

Ing i forklædning ved »Vindenes Tårn«.

bedste måde instruerede de dygtige amatørskuespillere i de flotte og fantasirige dragter. Vi er meget tilfredse med årets resultat, blot er det synd, at kun ca. 840 mennesker så spillet. Når man prøver noget nyt og anderledes, som vi har gjort i år i og med, at vi har kastet os ud i myternes og sagnenes verden, må man regne med, at det måske ikke tiltrækker helt så mange mennesker, som vi plejer at have som tilskuere. Men spændende har det været at arbejde med »Jomfruen fra Ashøje«. I bestyrelsen for »Fyrspillene i Sydthy« er vi enige om, at det er meget vigtigt, at vi tør prøve noget nyt, at vi tør kaste os ud i projekter, der kræver en ekstra indsats, at vi fornyer os. Det har vi gjort i år, og vi har ikke fortrudt det!